

HALLINTOVALIOKUNNAN MIETINTÖ 25/2002 vp

Hallituksen esitys laeiksi väestötietolain ja henkilökorttilain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 6 päivänä marraskuuta 2002 lähettänyt hallintovaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laeiksi väestötietolain ja henkilökorttilain muuttamisesta (HE 236/2002 vp).

Eduskunta-aloitteet

Valiokunta on käsitellyt esityksen yhteydessä seuraavat aloitteet:

- LA 180/2000 vp — Pertti Turtiainen /vas ym.: Lakialoite laiksi henkilökorttilain 5 §:n muuttamisesta, joka on lähetetty valiokuntaan 11 päivänä joulukuuta 2000.
- TPA 228/2000 vp — Pertti Turtiainen /vas: Toimenpideoite sähköisen henkilökortin käytöstä, joka on lähetetty valiokuntaan 25 päivänä lokakuuta 2000.

Lausunto

Hallintovaliokunta on 16 päivänä joulukuuta 2002 pyytänyt hallituksen esityksestä perustuslakivaliokunnan lausunnon (PeVL 72/2002 vp), joka on otettu tämän mietinnön liitteeksi.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- ylijohtaja Pekka Kilpi, lainsäädäntöneuvos Terhi Lehtonen ja neuvotteleva virkamies Kaarlo Korvola, sisäasiainministeriö

- ylitarkastaja Kari Kauppinen, valtiontilintarkastajain kanslia
- lainsäädäntöneuvos Eija Siitari-Vanne ja lainsäädäntöneuvos Leena Vettenranta, oikeusministeriö
- tietohallintojohtaja Olavi Kögäs ja neuvotteleva virkamies Kirsti Vallinheimo, valtiovarainministeriö
- ylitarkastaja Juha Perttula, liikenne- ja viestintäministeriö
- projektipäällikkö Ralf Ekebon, sosiaali- ja terveysministeriö
- johtaja Pekka Morri, osastopäällikkö Juhani Rantamäki ja järjestelmäpäällikkö Sirkka Hartikainen, Kansaneläkelaitos
- erikoistutkija Arttu Juuti, Kilpailuvirasto
- jaostopäällikkö Helena Leppänen, Patentti- ja rekisterihallitus
- apulaisjohtaja Kalevi Heiliö, Verohallitus
- ylijohtaja Ritva Viljanen ja yksikönjohtaja Tapio Aaltonen, Väestörekisterikeskus
- tietosuojavaltuutettu Reijo Aarnio
- henkikirjoittaja Lauri Haikarainen, Helsingin maistraatti
- erityisasiantuntija Pekka Kopra, Suomen Kuntaliitto
- johtaja Heikki Tiihonen ja tietoturvapäällikkö Kirsi Kareinen, Novo Group Oy
- konsultti Jyri-Pekka Tähtinen, Oy Radiolinja Ab
- kehitysjohtaja Marja-Liisa Virtanen, Sonera Oyj
- it-asiantuntija Toni Christiansen, Suomen Apteekkariliitto ry

- professori Timo Konstari
- professori Olli Mäenpää
- professori Kaarlo Tuori.

- Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet
- Kuluttajavirasto
 - Suomen Pankkiyhdistys.

HALLITUKSEN ESITYS JA EDUSKUNTA-ALOITTEET

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi väestötietolakeja siten, että siinä otettaisiin huomioon uusi sähköisiin allekirjoituksiin liittyvä yleislaki. Väestötietolakiin ehdotetaan tehtäväksi tästä laista aiheutuvat välttämättömät muutokset. Sähköisiä allekirjoituksia koskevaa lakia sovellettaisiin Väestörekisterikeskuksen toimintaan laissa tarkoitettuja laatuvarmenteita tarjoavana varmentajana. Lisäksi lakia sovellettaisiin Väestörekisterikeskuksen myöntämään, sähköisiin allekirjoituksiin liittyvään varmenteeseen lukuun ottamatta Väestörekisterikeskuksen myöntämän kansalaisvarmenteen tietosisältöä, tallettamista julkiseen hakemistoon ja hakemismenettelyä, joista säädettäisiin väestötietolaissa yleislaista poikkeavasti.

Henkilökorttilakiin ja väestötietolakiin ehdotetaan tehtäväksi muutokset, jotka johtuvat sähköisen asioinnin kehittämistarpeista. Sähköisen asioinnin mahdollistavien korttien määrän lisäämiseen liittyvät muutosehdotukset koskevat sähköisen henkilökortin ja sosiaaliturvakortin yhdistämistä yhdeksi yhteiseksi valtion viranomaisen antamaksi sähköisessä asiointissa käytettäväksi asiointikortiksi, kortin voimassaoloajan pidentämistä ja hakemismenettelyn helpottamis-

ta sekä teknisen osan sisällyttämistä kaikkiin henkilökortteihin.

Sähköisiä allekirjoituksia koskevasta laista aiheutuvat muutokset väestötietolakiin ovat tarkoitetut tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun ne on hyväksytty ja vahvistettu. Sähköisen asioinnin kehittämistarpeista johtuvat muutokset väestötietolakiin ja henkilökorttilakiin ovat tarkoitetut tulemaan voimaan syksyllä 2003.

Lakialoite

Lakialoitteessa LA 180/2000 vp ehdotetaan, että henkilökortti ja sähköinen henkilökortti ovat voimassa kymmenen vuotta.

Toimenpidealoite

Toimenpidealoitteessa TPA 228/2000 vp ehdotetaan, että hallitus ryhtyy sellaisiin toimenpiteisiin, että ainakin valtion eri yksiköiden palvelut kansalaisille ovat käytettävissä laajasti sähköisen henkilökortin avulla.

Lisäksi aloitteessa ehdotetaan, että valtion julkisiin palvelupisteisiin sekä valtion työntekijöiden omiin työtiloihin järjestetään kansalaisille ja valtion työntekijöille mahdollisuus asioida sähköisen henkilökortin avulla.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Yleistä

Hallituksen esityksessä ehdotetaan väestötietolakeja (507/1993) muutettavaksi siten, että siinä otetaan huomioon uusi sähköisiä allekirjoituksia koskeva yleinen lainsäädäntö. Lisäksi henki-

lökorttilakiin (829/1999) ja väestötietolakiin ehdotetaan tehtäväksi muutokset, jotka johtuvat sähköisen asioinnin kehittämistarpeista.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehd-

tusten hyväksymistä tästä mietinnöstä ilmenevin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Yhden kortin periaate

Hallituksen esitykseen sisältyvillä lakiehdotuksilla on tarkoitus toteuttaa hallitusohjelman ja eduskunnan linjausten mukainen yhden kortin periaate siten, että sähköiseen henkilökorttiin ja sosiaaliturvakorttiin nykyisin sisältyvät tiedot yhdistetään yhteen korttiin. Eduskunta on edellyttänyt hallituksen huolehtivan hallinnossa käyttöön otettavan yhden kortin periaatteen toteutumisesta lausumisissaan, jotka on hyväksytty vuonna 1999 väestötietolain ja rekisterihallintolain muutosten (HE 192/1998 vp, HaVM 27/1998 vp, EV 277/1998 vp) sekä henkilökorttilain hyväksymisen yhteydessä (HE 18/1999 vp, HaVM 2/1999 vp, EV 14/1999 vp).

Kihlakunnan poliisilaitoksen antama henkilökortti voi nykyisin olla tavallinen henkilökortti tai sähköisessä asiointissa tarvittavan teknisen osan sisältävä sähköinen henkilökortti. Sähköistä henkilökorttia voidaan käyttää henkilöllisyyden osoittavana asiakirjana tavallisen henkilökortin tapaan, minkä lisäksi se on hyväksytty viralliseksi matkustusasiakirjaksi 15 Euroopan maassa.

Poliisiin antamaan henkilökorttiin sisällytetään hallituksen esitykseen sisältyvien muutosehdotusten mukaan sähköisessä asiointissa tarvittava tekninen osa aina, jollei kysymys ole väliaikaisesta tai alaikäiselle ilman huoltajien suostumusta annettavasta henkilökortista. Tähän tekniseen osaan talletetaan Väestörekisterikeskuksen myöntämän kansalaisvarmenteen tiedot, sähköisen asiointin edellyttämät kortinhaltijan tunnistautumistiedot ja välttämättömät tekniset tiedot. Henkilökortin tekniseen osaan voidaan kortinhaltijan pyynnöstä tallettaa eri käyttötarkoituksiin liittyviä teknisiä sovelluksia ja tietoja. Tarkoitus on, että nämä voivat olla myös sairausvakuutusta koskevia sekä sosiaali- ja terveydenhuollon sähköisessä asiointissa tarvittavia tietoja. Niiden tallettamisesta ja merkitsemisestä henkilökortille päättää hakemuksesta Kansaneläkelaitos. Uudistuksen tavoitteena on, että sähköisessä asiointissa on käytössä yksi kortti.

Uudistus ei kuitenkaan vaikuta Kansaneläkelaitoksen nykyiseen toimivaltaan antaa sairausvakuuskortti eli niin sanottu Kela-kortti.

Henkilökortin tekninen osa voidaan ja se on saadun selvityksen mukaan nimenomaisesti tarkoituskin tehdä sellaiseksi, että jokainen siihen talletettava sovellus muodostaa oman, tavallaan suljetun kokonaisuutensa. Tällöin voidaan myös teknisesti määrittellä, ketkä kortin lukijat voivat päästä mihinkin tietoihin. Perustuslakivaliokunta toteaa, että määrittelyn tulee itsestään selvästi vastata laeissa olevia säännöksiä tietojensaantiin oikeutetuista.

Ainakin uudistuksen alkuvaiheessa erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeuttavia sairauksia koskevat, koodikielellä tehdyt merkinnät olisivat poliisiin ja rajavartiolaitoksen nähtävissä heidän suorittaessaan kortinhaltijan henkilöllisyyden tunnistamiseen liittyviä virkatehtäviään (matkustusasiakirja ja henkilökortti). Valiokunta toteaa tältä osin, että poliisi- ja rajavartiolaitoksen sitoo vaitiolovelvollisuus. Nykyisin vastaavat tiedot ovat kuvallisessa Kela-kortissa esimerkiksi matkustamiseen liittyvien alennuksien saamiseksi myös yksityisten tahojen nähtävillä.

Yksityiskohtaiset perustelut

1. Laki väestötietolain muuttamisesta

2 §. *Väestötietojärjestelmä.* Lakiehdotuksen 2 §:n 2 momentin perusteluissa todetaan viitaten voimassaolevan väestötietoasetuksen (886/1993) 25 §:ään, että sopimuksella ei saa muuttaa rakennuksen osoite- ja äänestysaluetietojen ylläpitoa.

Valiokunta ehdottaa mainitun rajoitteen sisällyttämistä lakitekstiin 2 §:n 2 momentin loppuun lisättävällä uudella virkkeellä seuraavasti: "*Sopimuksella ei saa muuttaa rakennuksen osoite- ja äänestysaluetietojen ylläpitoa.*"

4 §. *Väestötietojärjestelmään talletettavat henkilötiedot.* Pykälän 1 momentin johdantokappale sisältää asetuksenantovaltuuden, mutta sääntelystä puuttuu asetuksenantaja. Hallintovalio-

kunta ehdottaakin pykälään lisättäväksi uuden 5 momentin seuraavasti: "*Tarkemmat säännökset edellä 1—4 momentissa tarkoitetuista väestötietojärjestelmään tallettavista tiedoista annetaan valtioneuvoston asetuksella.*"

Samalla valiokunta ehdottaa 4 §:n 1 momentin johdantokappaleesta poistettavaksi ilmaisun: "sitä kuin asetuksella tarkemmin säädetään".

2. Laki henkilökorttilain muuttamisesta

Johtolause. Lakiehdotuksen johtolauseessa mainitaan virheellisesti, että henkilökorttilain 1 §:n 2—4 momenttia muutetaan. Valiokunta ehdottaa johtolauseetta korjattavaksi siten, että siinä mainitaan muutettavaksi 1 §:n 2—5 momentti.

3 §. *Henkilökortin teknisen osan sisältö.* Lakiehdotuksen 3 §:n 1 momentin mukaan "henkilökorttiin voidaan myöntää varmenteet sen käyttämiseksi sähköiseen asiointiin hallinnossa". Tarkoitus kuitenkin on, että varmenteet voidaan myöntää yleisesti sähköiseen asiointiin. Tämän vuoksi hallintovaliokunta ehdottaa 3 §:n 1 momentin ensimmäisen virkkeen lopusta poistettavaksi sanan "hallinnossa".

Perustuslakivaliokunnan mielestä henkilökorttilaissa on tarpeen säätää se keskeinen seikka, että eri sovellukset tietoineen tulee tallettaa henkilökortin tekniseen osaan tavalla, joka estää oikeudettomia käyttämistä ja lukemasta niitä. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa 3 §:ään lisättäväksi uuden 4 momentin, jolloin hallituksen esityksen 4 momentti siirtyy 5 momentiksi, seuraavasti: "*Henkilökortin teknisen osan sovellusten ja tietojen tallettamisessa on huolehdittava siitä, että näitä sovelluksia ja tietoja voivat käyttää vain niihin oikeutetut.*"

6 §. *Henkilökortin antaminen ja tiedonantovelvollisuus.* Henkilökorttilain 6 §:n 2 momentin muutosehdotus koskee tapauksia, joissa henkilökorttiin on tarkoitus merkitä sairausvakuutusta koskevia sekä sosiaali- ja terveydenhuollon sähköisessä asiointissa tarvittavia tietoja. Näiden tietojen tallettamisesta päättää Kansaneläkelai-

tos, kun taas henkilökortin myöntää poliisi. Hakemus voidaan tällaisessa tapauksessa yleensä jättää poliisin toimipisteiden lisäksi myös sille Kansaneläkelaitoksen paikallistoimistolle, jonka kanssa poliisi on tehnyt julkisen hallinnon asiakaspalvelujen järjestämisestä yhteisessä palveluyksiköissä annetussa laissa (802/1993) tarkoitetun sopimuksen. Jos henkilökorttihakemus on jätetty poliisilaitokselle, poliisi toimittaa kyseisten tietojen tallettamista koskevan pyynnön Kansaneläkelaitokselle.

Ehdotuksen tarkoituksena on, että henkilökorttihakemuksen käsittelyyn näissä tapauksissa osallistuvista Kansaneläkelaitoksen paikallistoimistoista sovitaan poliisin ja Kansaneläkelaitoksen kesken. Perustuslakivaliokunnan lausunnossa todetaan, että tarkkaan ottaen sanamuodon perusteella kysymys on siitä, että tällöin henkilökorttihakemus ja siihen liittyvä pyyntö 3 a §:ssä tarkoitettujen tietojen tallettamisesta voidaan jättää paikallistoimistolle. Kansaneläkelaitosta koskevista säännöksistä tai laitoksen omista ratkaisuista sisäisestä tehtävien jaostaan riippuu, millä tavoin 3 a §:n 2 momentissa tarkoitettua Kansaneläkelaitoksen päätösvaltaa käytetään. Perustuslakivaliokunnan lausunnosta ilmenee, että tällainen sääntelytarkoitus on täysin hyväksyttävä, eikä siihen liity valtiosääntöoikeudellisesti merkityksellisiä näkökohtia.

Valiokunta korostaa, että henkilökorttilain 6 §:n 4 momentissa poliisille säädettävän informointivelvollisuuden toteuttamiseen tulee kiinnittää lain toimeenpanovaiheessa erityistä huomiota.

Hallintovaliokunta ehdottaa 6 §:n 5 momentissa, että uuden henkilökortin luovuttamisen yhteydessä rauennutta aikaisempaa henkilökorttia ei oteta poliisin haltuun lopullisesti ja hävitettävä, vaan rauenneen henkilökortin kohdalla menettely on sama kuin passin hakemisen yhteydessä. Antaessaan uuden passin poliisi tekee aikaisemman passin kelpaamattomaksi leikkaamalla siitä kulman pois ja luovuttaa kelpaamattomaksi tehdyn passin takaisin haltijalleen. Vastaavalla tavalla poliisi tekisi henkilökortin kelpaamattomaksi sekä henkilökorttina että matkustusasiakirjana leikkaamalla henkilökortin oi-

keassa alakulmassa olevan kortin haltijan valokuvan kohdalta kortista kulman pois. Kortin haltija voisi kuitenkin käyttää tällä tavoin kelpaamattomaksi tehtyä korttia salaamiensa asiakirjojen ja tiedostojen hallintaan sekä hyödyntää edelleen kortille mahdollisesti itse tallettamiaan sovelluksia tai tietoja.

Hallintovaliokunta ehdottaakin 6 §:n 5 momentin viimeisen virkkeen hyväksymistä näin kuuluvana: "*Rauennut henkilökortti tehdään kelpaamattomaksi henkilökorttina ja luovutetaan takaisin sen haltijalle.*"

7 §. Henkilökortin peruuttamisen edellytykset. Henkilökorttilain 7 §:n 3 momentin mukaan henkilökortti, joka sisältää lain 3 a §:ssä tarkoitettuja tietoja, peruutetaan, jos henkilö ei ole enää vakuutettu Suomessa sairauden varalta tai jos hän ei ole enää oikeutettu 3 a §:ssä tarkoitettuihin korvauksiin tai jos siinä tarkoitettuja tietoja on oikeudettomasti muutettu.

Valiokunta ehdottaa momentin muuttamista siten, että henkilökortti voidaan mainituissa tilanteissa peruuttaa sen sijaan, että se olisi näissä tapauksissa aina ehdottomasti peruutettava.

11 §. Henkilökortin hävittäminen. Hallintovaliokunta ehdottaa hallituksen esitykseen sisällyttömän voimassa olevan 11 §:n 2 momentin kumoamista, koska sääntely jää tarpeettomaksi henkilökorttilain 6 §:n 5 momenttiin ehdotetun muutoksen johdosta.

14 §. Henkilökorttirekisteri. Perustuslakivaliokunnan lausunnosta ilmenee, että valiokunnan käsityksen mukaan sääntelyn tulee rakentua sille perusteluista näkyvälle ajatukselle, että rekisteriin merkitään tiedot niistä henkilöistä, joiden henkilökorttiin on talletettu 3 a §:ssä tarkoitettuja tietoja.

Hallintovaliokunta ehdottaakin 14 §:n 4 momenttia tarkennettavaksi siten, että rekisteriin merkitään myös henkilökortin hakijan henkilöllisyyttä koskevat tiedot. Rekisteriin voitaisiin lisäksi merkitä myös muut korttien hallinnonnissa tarpeelliset tiedot hakemuksesta ja Kansaneläkelaitoksen 3 a §:n nojalla tekemää päätöstä koskevat tarpeelliset tiedot. Rekisteriin voitai-

siin merkitä esimerkiksi ne tiedot, jotka merkitään kortin pinnalle. Tiedot ovat tarpeen muun muassa kortin mahdollisissa uusimistilanteissa.

Hallintovaliokunnan ehdottamassa muodossa 14 §:n 4 momentti kuuluu seuraavasti: "*Kansaneläkelaitos pitää rekisteriä niistä henkilökortin hakijoista, joiden henkilökorttiin talletetaan ja merkitään 3 a §:ssä tarkoitettuja tietoja. Rekisteriin merkitään henkilön sukunimi ja etunimet, henkilötunnus, tieto kortin myöntämisen ajankohdasta, kortin voimassaoloaika sekä tiedot kortin peruuttamisesta. Rekisteriin voidaan lisäksi merkitä muut tarpeelliset tiedot hakemuksesta ja Kansaneläkelaitoksen 3 a §:n nojalla tekemästä päätöksestä.*"

Voimaantulosäännös. Valiokunta toteaa, että hallituksen esityksen mukaan henkilökorttilakiin ehdotetut, sähköisen asioinnin kehittämistarpeista johtuvat muutokset tulisivat voimaan syksyllä 2003. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että henkilökortin ja sosiaaliturvakortin yhdistämisestä johtuvien tietojärjestelmä- ja toimintatapamuutosten valmistelu vaatii kuitenkin Kansaneläkelaitokselta pidemmän ajan. Tästä syystä säädösmuutosten voimaantulo ehdotetaan porrastettavaksi kahteen vaiheeseen. Säädösmuutokset, jotka koskevat sähköisessä asioinnissa tarvittavan teknisen osan sisältävän henkilökortin voimassaoloajan pidentämistä, teknisen osan sisällyttämistä kaikkiin henkilökortteihin ja kaksinkertaisesta tunnistamisesta luopumista, tulisivat voimaan viimeistään syksyllä 2003. Korttien yhdistämiseen liittyvien, väestötietolakiin ja henkilökorttilakiin ehdotettujen säädösmuutosten voimaantulo on tarpeen siirtää myöhemmäksi, mahdollisesti vuoden 2004 puolelle. Valiokunta pitää asianmukaisena, että hallitus neuvottelee tästä voimaantuloajankohdasta Kansaneläkelaitoksen kanssa ennen lain vahvistamista. Muutoinkin valiokunta pitää tärkeänä yhteistyötä Kansaneläkelaitoksen kanssa uudistuksen toimeenpanossa.

Edellä esitetyn perusteella valiokunta ehdottaa voimaantulosäännökseen lisättäväksi uuden 2 momentin siten, että hallituksen esityksen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, seuraavasti:

"Lain 3 a §, 6 §:n 2—4 momentti, 7 §:n 3 momentti, 8 §:n 3 momentti, 13 a §, 14 §:n 4 momentti, 15 §:n 3 momentti ja 16 §:n 2 momentti tulevat kuitenkin voimaan vasta päivänä kuuta 200 . "

Aloitteet

Lakialoite

Koska valiokunta on hyväksynyt 2. lakiehdotuksen hallituksen esityksen pohjalta, valiokunta ehdottaa lakialoitteeseen LA 180/2000 vp sisältyvän lakiehdotuksen hylkäämistä.

Toimenpidealoite

Koska toimenpidealoitteen TPA 228/2000 vp tarkoituksena on edistää sähköisen henkilökortin käyttöä, valiokunta edellyttää hyväksyntään lakiehdotukset hallituksen ryhtyvän lisäksi sellaisiin toimenpiteisiin, että valtion eri yksiköiden palvelut ovat laajasti kansalaisten käytössä sähköisen henkilökortin avulla (**Valiokunnan lausumaehdotus**).

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

väestötietolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 11 päivänä kesäkuuta 1993 annetun väestötietolain (507/1993) 2 §:n 2 momentti, 4 §:n 1 momentin *johdantokappale* ja 1 kohta, 20 §, 21 §:n 2 momentti, 22 § sekä 23 §, sellaisina kuin *niistä* ovat, 2 §:n 2 momentti laissa 994/1994, 4 §:n 1 momentin 1 kohta, 20 §, 21 §:n 2 momentti ja 22 § laissa 527/1999 sekä 23 § laissa 830/1999 sekä *lisätään* 2 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 994/1994, uusi 4 momentti, 4 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 615/1998 ja mainitussa laissa 527/1999, uusi 5 momentti, 19 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 527/1999, uusi 3 momentti sekä 21 §:ään, sellaisena kuin se on viimeksi mainitussa laissa, uusi 3 ja 4 momentti, seuraavasti:

Säättämisjärjestys

Perustuslakivaliokunnan lausunnon mukaan lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä (PeVL 72/2002 vp).

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella hallintovaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että 1. ja 2. lakiehdotus hyväksytään muutettuina (Valiokunnan muutosehdotukset),

että lakialoite LA 180/2000 vp hylätään ja

että toimenpidealoitteen TPA 228/2000 vp pohjalta hyväksytään yksi lausuma (Valiokunnan lausumaehdotus).

2 §

Väestötietojärjestelmä

Maistraatti vastaa virka-alueensa rekisteritiedoista ja niiden ylläpidosta. Maistraatti voi sopia virka-alueeseensa kuuluvan kunnan kanssa, että kunta vastaa alueensa rakennus- ja huoneistotiedoista sekä niiden ylläpidosta. Kunnalla on tällöin tietojen ylläpitoon liittyvät samat velvollisuudet kuin maistraatilla. Sopimuksen muodosta, tiedoksi antamisesta ja sopimuksen sisältöä koskevista seikoista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. *Sopimuksella ei saa muuttaa rakennuksen osoite- ja äänestysaluetietojen ylläpitoa.*

(4 mom. kuten HE)

4 §

Väestötietojärjestelmään talletettavat henkilötiedot

Suomen kansalaisesta talletetaan (*poist.*):
(1 kohta kuten HE)

Tarkemmat säännökset edellä 1—4 momentissa tarkoitetuista väestötietojärjestelmään tallettavista tiedoista annetaan valtioneuvoston asetuksella. (Uusi 5 mom.)

19—23 §
(Kuten HE)

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

2.

Laki

henkilökorttilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 28 päivänä heinäkuuta 1999 annetun henkilökorttilain (829/1999) 11 §:n 2 momentti, muutetaan (*poist.*) 1 §:n 2—5 momentti, 3—6 §, 7 §:n 2 momentti, 8 §:n 1 momentti, 13 § ja 16 §:n 2 momentti, sekä

lisätään 2 §:ään uusi 3 momentti, lakiin uusi 3 a §, 7 §:ään uusi 3 momentti, 8 §:ään uusi 3 momentti, lakiin uusi 13 a §, 14 §:ään uusi 4 momentti ja 15 §:ään uusi 3 momentti, seuraavasti:

1 ja 2 §
(Kuten HE)

3 §

Henkilökortin teknisen osan sisältö

Henkilökorttiin voidaan myöntää varmenteet sen käyttämiseksi sähköiseen asiointiin (*poist.*). Varmenteet myöntää Väestörekisterikeskus. Varmenteiden myöntämisessä noudatettavasta

hakumenettelystä säädetään väestötietolain (507/1993) 23 §:ssä.

(2 ja 3 mom. kuten HE)

Henkilökortin teknisen osan sovellusten ja tietojen tallettamisessa on huolehdittava siitä, että näitä sovelluksia ja tietoja voivat käyttää vain niihin oikeutetut. (Uusi 4 mom.)

(5 mom. kuten HE:n 4 mom.)

3 a, 4 ja 5 §
(Kuten HE)

6 §

Henkilökortin antaminen ja tiedonantovelvollisuus

(1—4 mom. kuten HE)

Kun poliisi luovuttaa myöntämänsä uuden henkilökortin, aikaisempi henkilökortin antamispäätös raukeaa ja henkilökortin voimassaolo päättyy. *Rauennut henkilökortti tehdään kelpaamattomaksi henkilökorttina ja luovutetaan takaisin sen haltijalle.*

7 §

Henkilökortin peruuttamisen edellytykset

(2 mom. kuten HE)

Henkilökortti, joka sisältää edellä 3 a §:ssä tarkoitettuja tietoja, *voidaan peruuttaa*, jos henkilö ei enää ole vakuutettu Suomessa sairauden varalta tai jos hän ei enää ole oikeutettu 3 a §:ssä tarkoitettuihin korvauksiin taikka jos siinä tarkoitettuja tietoja on oikeudettomasti muutettu.

8, 13 ja 13 a §
(Kuten HE)

14 §

Henkilökorttirekisteri

Kansaneläkelaitos pitää rekisteriä niistä henkilökortin hakijoista, joiden henkilökorttiin talletetaan ja merkitään 3 a §:ssä tarkoitettuja tietoja. Rekisteriin merkitään *henkilön sukunimi ja etunimet, henkilötunnus*, tieto kortin myöntämisen ajankohdasta, kortin voimassaoloaika sekä tiedot kortin peruuttamisesta. *Rekisteriin voidaan lisäksi merkitä muut tarpeelliset tiedot hakemuksesta ja Kansaneläkelaitoksen 3 a §:n nojalla tekemästä päätöksestä.*

15 ja 16 §
(Kuten HE)

Voimaantulosäännös

(1 mom. kuten HE)

Lain 3 a §, 6 §:n 2—4 momentti, 7 §:n 3 momentti, 8 §:n 3 momentti, 13 a §, 14 §:n 4 momentti, 15 §:n 3 momentti ja 16 §:n 2 momentti tulevat kuitenkin voimaan vasta päivänä kuuta 200 . (Uusi 2 mom.)

(3 mom. kuten HE:n 2 mom.)

Valiokunnan lausumaehdotus

Hyväksyessään lakiehdotukset eduskunta edellyttää hallituksen ryhtyvän lisäksi

si sellaisiin toimenpiteisiin, että myös valtion eri yksiköiden palvelut ovat laajasti kansalaisten käytettävissä sähköisen henkilökortin avulla.

Helsingissä 11 päivänä helmikuuta 2003

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Matti Väistö /kesk	Heli Paasio /sd
vpj.	Pertti Turtiainen /vas	Aulis Ranta-Muotio /kesk
jäs.	Janina Andersson /vihr	Pekka Ravi /kok
	Nils-Anders Granvik /r	Petri Salo /kok
	Lauri Kähkönen /sd	Arto Seppälä /sd
	Kari Kärkkäinen /kd	Marja Tiura /kok
	Paula Lehtomäki /kesk (osittain)	vjäs. Pertti Hemmilä /kok
	Pekka Nousiainen /kesk (osittain)	Toimi Kankaanniemi /kd.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Ossi Lantto.

HaVM 25/2002 vp — HE 236/2002 vp